

Рӯзи Конститутсия муборак, ҳамватанони азииз!

Конститусия - кафолати рушди ҷомеаи адолатпарвар ва волоияти қонун

Нашрияи Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон

№136 (2963)

СЕШАНБЕ,
6 НОЯБРИ СОЛИ 2012

Соли
бисту дуҷуми нашр

Аз 1 январи соли 1991
чоп мешавад

Сарвари давлат Раиси Шӯрои кантонҳои Парламенти Швейтсарияро ба ҳузур пазируфт

Дуҷуми ноябри соли 2012 Президенти кишвар Эмомалӣ Раҳмон Раиси Шӯрои кантонҳои Парламенти Швейтсария Ханс Алтерро ба ҳузур пазируфт.

Дар мулоқот масоили вобаста ба муносиботи дӯстӣ ва ҳамкорӣ пурсамари Тоҷикистону Швейтсария баррасӣ шуд. Бо қаноатмандӣ зикр гардид, ки рӯзи 9-уми декабр аз оғози муносибатҳои дипломатии Тоҷикистону Швейтсария 20 сол пур мешавад. Тавре таъкид карда шуд, дар ин муддат ду кишвари дӯст ҳамкорӣ пурсамар ба роҳ

1998 дар Тоҷикистон ғайриқонундорӣ, бо харчи 250 миллион долларӣ амриқойи лойҳаҳои саршуморӣ иҷтимоӣ иқтисодӣ, аз ҷумла барои рафти камбизоатӣ, амали гардидааст.

Хотиррасон гардид, ки ҳоло дар Тоҷикистон бо маблағгузории гранти Швейтсария 30 лойҳа дар соҳаҳои тадқиқотӣ, обусти, энергетика ва таъминоти волоияти қонун амалӣ мешавад.

Тавре Ханс Алтерр таъкид кард, Швейтсария минбаъд ҳамкорӣ ҳамшириқоро

бо Тоҷикистон, аз ҷумла дар самти истифодабарии босамари захираҳои фаровони обӣ энергетикӣ ва оморасозии кадрҳои баландихтисоси ин ва дигар соҳаҳои афзалиятнок иқтисодиёти кишвар боз ҳам густариш медиҳад.

Гуфтунгӯи судманд ҳамчунин доир ба ҳамгироӣ дар самти ҳифзи ҳуқуқи озодаҳои инсон, рушди ҷомеаи шаҳрвандӣ ва дигар масоили мавриди таваҷҷуҳи сураи гирифт.

www.president.tj

Дар Шӯрои Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Сураитир А. ИСОЕВ

5 ноябри соли 2012 тахти раёсати Раиси Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Шукрӯрон Зухуров ҷаласаи Шӯрои Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон баргузор гардид.

Бо қарори Шӯрои Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон рӯзномаи ҷаласаи навбатии Шӯро тасдиқ шуда, масъалаҳои нахустини рӯзнома – «Дар бораи лойҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйирҳои иловаҳо ба Қонуни конституционии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи судҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон», «Оид ба лойҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи экспертизаи зиддикоррупсионии санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва лойҳаҳои санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ» ва «Оид ба лойҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ворид намудани иловаҳо ба Кодекси муқофавии ҷиноятҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон» аз ҷониби раёсони қумитаҳои Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба корҳои байналмилалӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ва иттилоот О. Салимзода, оид ба иқтисод ва молия С. Раҷабов, оид ба қонунгузорӣ ва

ҳуқуқи инсон М. Ватанов барои муҳокима ба Шӯро пешниҳод шуданд.

Қарорҳои Шӯрои Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯйи масъалаҳои мақсуд, бо дарназардошти фикри мулоҳизоти баёншуда, қабул гардида, ҷиҳати баррасӣ ба ҷаласаи навбатии Иҷлосияи ҷоруми Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон даъвати ҷорум» ва «Оид ба лойҳаи Қарори Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи рӯзномаи ҷаласаи навбатии Иҷлосияи ҷоруми Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон даъвати ҷорум» таври алоҳида қарорҳо қабул кард.

Мутобиқи муқаррароти қарори Шӯрои Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон масъалаи зерини рӯзнома – «Дар бораи ҳисоботи Бонки миллии Тоҷикистон оид ба иҷрои Дурномаи сиёсати пулию қарзии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар 9 моҳи соли 2012 ва Дурномаи сиёсати пулию қарзии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли 2013» барои додани ҳуҷҷа ба қумитаҳои Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин барои гузаронидани экспертиза ҳуқуқӣ ба шӯбаи ҳуқуқи

Дастгоҳи Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон супорида шуд.

Шӯрои Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон доир ба масъалаҳои охири рӯзнома – «Дар бораи даъват кардани ҷаласаи навбатии Иҷлосияи ҷоруми Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон даъвати ҷорум» ва «Оид ба лойҳаи Қарори Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи рӯзномаи ҷаласаи навбатии Иҷлосияи ҷоруми Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон даъвати ҷорум» таври алоҳида қарорҳо қабул кард.

Ҷумъахон НАБОТОВ,
«Садои мардум»

•6 ноябр – Рӯзи Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон

Сарчашмаи низоми ҳуқуқии ҷомеа

Истиқлолияти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки 24 августи соли 1990 қабул шуда буд, Шӯрои Олии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистонро эълон мекунад.

Ихбороти қабулшуда боиси он гардид, ки Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон қарори махсуси худро «Дар бораи эълон шудани Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» қабул намуда, матни Ихбороти Шӯрои Олиро дар бораи Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон маъқул донад. Худи ҳамон рӯзи таърихӣ, яъне 9 сентябри соли 1991, тағйирҳои иловаҳо ба Конститутсия (Қонуни асосии) Ҷумҳурии Тоҷикистон низ ворид гардидаанд ва воқеияти истиқлоли Тоҷикистонро ба сатҳи меъёрии конституционӣ расонида, ба он аз инҳиҷи ҳуқуқӣ ҳусусияти баргаштиропазир дода шуд.

Минбаъд бо Қарори Иҷлосияи бадаҳуҷи Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Комиссия оид ба тағйир намудани лойҳаи Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон тахти роҳбарии Раиси Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон тасдиқ гардид. Дар асоси он Раёсати Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон моҳи ноябри соли 1993 Ғуруҳи қориро оид ба таҳияи лойҳаи Конститутсия тасъис дод. Ғуруҳи қорӣ дар муддати шаш моҳ лойҳаи Конститутсияро тағйир намуда, ба муҳокимаи умумихалқӣ пешниҳод кард.

20 июли соли 1994 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ислоҳоти конституционӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, тартиби қабул намудани мавриди амал қарор додани Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон» қабул шуд. Дар он ғайриқонундорӣ минбаъдан мақомоти ҳокимияти давлатӣ баъд аз мавриди амал қарор додани Конститутсияи мушаххас ва тартиби ба меъёриҳои конституционӣ мутобик гардонидани санадҳои меъёрии ҳуқуқии амалкунанда муайян карда шуд.

6 ноябри соли 1994 ба тариқи раёйпурсии умумихалқӣ Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул гардид, ки он ифодаи радпоазии ба арзишҳои демократӣ содиқ будани Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

Баъди мавриди амал қарор гирифтани Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон Раёсати Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон 2 марти соли 1995 «Дар бораи нақшаи ташкили қор ҷиҳати мутобикгардонии қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон» қарор қабул намуд, ки мутобикӣ он бояд қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба низоми нави ҳуқуқӣ мутобик гардонидида мешуд. Тибқи Нақшаи номбурда қабули 18 қонуни конституционӣ, 9 кодекс, 26 қонун ва ворид намудани тағйирҳои иловаҳо ба 81 қонуни амалкунанда пешбинӣ шуда буд. Минбаъд ин нақша пурра амалӣ гашта, низоми ҳуқуқии ҷомеа ба Конститутсияи

нави Ҷумҳурии соҳибистиклолии Тоҷикистон мутобик гардонидида шуд.

Дар бораи ин зикр қардан лозим аст, ки Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон аз конститутсияҳои то ин давра амалкунанда бо яқинд ҳусусиятҳои хоси худ фарқ мекард. Қабл аз ҳама он дар натиҷаи таҳлили омӯзиши инкишофи конституционии давлатҳои ҳориҷӣ, мутобик ба меъёриҳои умумии эътирофгардидаи байналмилалӣ, инчунин бо назардошти аънава ва ҳусусиятҳои хоси миллӣ таҳия ва аз тарафи халқи Тоҷикистон тавассути раёйпурсӣ озодона қабул гардида буд. Баъдан, Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон соҳибистиклолии давлатиро расмӣ гардонидида, таҳкурсии таҳкими минбаъдан онро таъмин намуд.

Конститутсияи низ ҳамчун санади меъёрии ҳуқуқӣ ба ҳисоб меравад, вале тартиби қабул ва ба он ворид намудани тағйирҳои иловаҳо аз дигар қонуноҳо ва санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ба қулли фарқ мекунад. Он танҳо тавассути раёйпурсии умумихалқӣ амалӣ карда мешавад. Қонуноҳо ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ бошанд, аз ҷониби мақомоти олии қонунгузор ва дигар мақомоти давлатӣ қабул мегарданд.

Қобили зикр аст, ки меъёриҳои Конститутсияи дар низоми ҳуқуқии ҷомеа эътибори олии ҳуқуқӣ доранд ва мустақиман амал мекунад. Муқаррар гардидааст, ки тамоми дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ бояд дар асос ва мутобиқи Конститутсия қабул карда шаванд ва ба меъёриҳои он муволифат накунад. Амали мустақими меъёриҳои Конститутсияи кафолати муҳими таъбири он, воситаи асосии таъмини қонуниятии конституционӣ мебошад. Конститутсияи санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон эътироф кардааст, ба сифати қисми тарғибии низоми ҳуқуқии ҷумҳурий пазируфтааст. Тоҷикистон ҷузъи ҷудонопазир ва соҳибхитири муносибатҳои байналмилалӣ буда, уҳдадорҳои худро қомилан иҷро менамояд. Он халқи Тоҷикистонро баёнгарии соҳибхитири ва сарчашмаи ягонаи ҳокимияти давлатӣ эътироф намудааст, ки ин ҳокимиятро бевосита ба воситаи вақилоли худ амалӣ мекунад. Ин принсипи ҷавҳари асосии демократия, таъсис ва ғайриқонундорӣ мақомоти ҳокимияти давлатӣ мебошад.

Яке аз дастовардҳои асосии дар сатҳи конститутсияи пешбинишуда муқаррароти меъёрии моддаи 5 мебошад, ки тибқи он инсон, ҳуқуқ ва озодаҳои ӯ арзиши олии доништа мешавад. Муқаррар шудааст, ки ҳаёт, қалр, номус ва дигар ҳусусиятҳои фитрии инсон дахлнопазиранд. Муҳимтарини ҳусусиятҳои хоси Конститутсияи навини Ҷумҳурии Тоҷикистон он аст, ки асоси мустақамми ба даст овардани сулуҳ оромӣ, ризоиъти ваҳдати миллӣ гардид.

(Идома дар саҳ. 2)

•Муҳокимаи парламентӣ

Дастгирии унвонӣ қадами устуворест дар самти ҳифзи иҷтимоии аҳоли,

мутаассифона, дар шаҳри Истаравшан ва ноҳияи Ёвон, ки ин низом роҳандозӣ шудааст, мардум аз мавҷудият ва моҳияти ин иқдом огоҳии қомил надоранд

Дуҷуми ноябри соли равон тахти раёсати муовини Раиси Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Мирғанд Шабозов муҳокимаи ошкороти парламентӣ «Оид ба ҷараёни иҷрои Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон» аз 30 октябри соли 2010 тахти №586 «Дар бораи ҷорӣ намудани низоми таҷрибавии дастгирии унвонии иҷтимоӣ дар шаҳри Истаравшан ва ноҳияи Ёвон» баргузор гардид.

Дар муҳокимаи ошқороти парламентӣ масъулини вазорату идораҳои марбута ва қорандони масъули Дастгоҳи Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон иштирок намуданд. Дар оғоз раискунанда-муовини Раиси Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Мирғанд Шабозов суҳанронӣ намуд:

- Вақилоли муқаррарот ва ҳозирини гирифт!

Дар ҷаласаи имрӯза яке аз пахлуҳои ҳеле муҳими ҳаёти ҷамъиятӣ ва сибастии иқтисодии давлат мавриди баррасӣ қарор мегирад.

Ба ҳама маълум аст, ки мо дар остонаи ҷашнигирии 20-солагии Иҷлосияи таърихӣ XVI Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор дорем. Ин иҷлосия дар таърихи навини халқи тоҷик саҳифааст, ки бо ҳарфиҳои заррин сабт гардидааст,

ва азнавтасқимкунии воситаҳои бучетии соҳа бояд дар асоси унвонӣ ва дуруст муайян намудани истифодабарандагони он амалӣ карда шаванд.

Аз ин ҷост, ки дар ҷумҳурий тартиби нави тақсмоти воситаҳои бучетӣ ба аҳолии камбизоат тарқи пардохти қўмақпулии унвонии иҷтимоӣ мавриди таҷриба қарор гирифтааст.

Дар иртибот ба ин ҷорабин, ки омўзиши он дар таҷрибаи пешрафтаи ҷаҳонӣ нақши

муҳим дорад. Вазорати меҳнат ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли дар доираи қўмақҳои соҳмонҳои байналмилалӣ, аз ҷумла Комиссияи Аврупо ва Бонки Умумиҷаҳонӣ барномаи лойҳаҳои ҳукуматиро пиёда намуда, дастовардҳои яқинд кишвари дунёро баррасӣ ва амикан омўхтааст, зеро ҷорӣ намудани ҳар як падидаи нав дар ҷомеа яқинқара, бе назардошти омўзиши ва таҷрибаири, самаран дилқўх намендид.

(Идома дар саҳ. 3)

Сарчашмаи низоми ҳуқуқии чомеа

(Идома аз сах. 1)

Меъёрҳои он мусоидат намуданд, ки судҳо оромӣ ва риёзиати миллии заминаи муҳимтарини субот ва пешравии чомеаи мо гарданд.

Конституцияи асосҳои низоми ҳуқуқии нави давлатро муайян намуд. Дар таҷрибаи конунгузорӣ бори аввал қабули конунҳои конституционӣ пешбинӣ шуд. Тибқи меъёри муқаррарнамудаи моддаи 61-уми Конституцияи конунҳои конституционӣ оид ба масъалаҳои қабул карда мешаванд, ки Конституцияи муайян намудааст. Тартиби қабули конунҳои конституционӣ, тавре ки муайян шудааст, бо тарафҳои на камтар аз се ду ҳиссаи шумораи умумии вакилони Маҷлиси намояндагон қабул мегарданд ва Маҷлиси миллий бо тарафҳои на камтар аз се ду ҳиссаи аъзои худ онро ҷонибдорӣ мекунад. Айни ҳол дар Ҷумҳурии Тоҷикистон 16 конуни конституционӣ амал мекунад, ки бо тартиби дар боло муқарраргардида қабул карда шудаанд.

Конституция на танҳо низоми ҳуқуқии чомеаи мушаххас муайян намуд, балки мақоми амаликунандаи он ва тартиби қабули конунҳои низ пешбини кард. Дар таърихи парламентаризми давлат бори аввал парламенти думачиёи ба фаёлияти шурӯъ намуд. Муқаррар гардида, ки конунҳои Маҷлиси намояндагон қабул намуда, ба Маҷлиси миллий пешниҳод менамояд. Маҷлиси миллий конунро бо тарафҳои аксарияти шумораи умумии аъзои худ ҷонибдорӣ мекунад. Дар мавриди дастгирӣ нафтиани конун аз ҷониби Маҷлиси миллий конун тақрирарон дар Маҷлиси намояндагон баррасӣ мешавад. Дар сурати бо қарори Маҷлиси миллий норозӣ будани Маҷлиси намояндагон конун ҳамаи вақт қабулшуда ҳисоб мешавад, ки агар Маҷлиси намояндагон онро тақрирарон бо тарафҳои на камтар аз се ду ҳиссаи шумораи умумии вакилони тасдиқ намояд.

Ҳамчунин Конституция тибқи меъёри конституционӣ субъекти ҳуқуқи ташаббуси конунгузорию муқаррар намуд. Мутобиқи мод-

даи 58 Конституцияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон аъзои Маҷлиси миллий, вакили Маҷлиси намояндагон, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Маҷлиси вакилони халқи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон ҳуқуқи ташаббуси конунгузорию доранд.

Яъне, лоиҳаи конунҳо ба Маҷлиси намояндагон танҳо аз ҷониби субъектҳои мазкур пешниҳод карда мешаванд. Маҷлиси вакилони халқи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон танҳо аз рӯйи масъалаҳои вобаста ба ин виллоят лоиҳаи конун пешниҳод карда метавонад.

Конституция тартиби пешниҳоди лоиҳаи ду конунро алоҳида муайян кардааст. Мутобиқи он лоиҳаи конун дар бораи афв танҳо аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Маҷлиси намояндагон пешниҳод карда мешавад. Лоиҳаи конун дар бораи бучет, оид ба муқаррар ва беқор кардани андохҳо бошад, танҳо аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Маҷлиси намояндагон пешниҳод карда мешавад. Конуни Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи афв ва Конуни Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи Бучети давлатӣ танҳо аз ҷониби Маҷлиси намояндагон қабул гардида, барои имзо ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда мешавад.

Ҳамин тавр, низоми ҳуқуқии, ки Конституцияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар намудааст, ҳамаи вақт мушаххас буда, дар соҳаи конунгузорӣ ва қабули дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ чун сарчашма хизмат мекунад.

Таърибаи ҳаҷдаҳсолаи фаёлияти Конституцияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон собит намуд, ки воқеан ҳам меъёриҳои он ҷавобгӯии ормонҳои халқи Тоҷикистон буданд, зеро боиси ба амал омадани дигаргуниҳои кулӣ дар ҳамаи самтҳои ҳаёти иҷтимоию иқтисодӣ, маънавию фарҳангӣ ва сиёсии кишварамон гардидаанд.

Абдуҷамол ХОЛИҚОВ,
муовини вазири адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон

КОНСТИТУТСИЯ

- заминаи рушди чомеаи шаҳрвандӣ

Иҷлосияи XVI Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо интихоби ҳайати нави Ҳукумати Раиси Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо сарвари Эмомалӣ Раҳмон барои барқарор намудани институтҳои чомеаи шаҳрвандӣ ва амалии намунаи ҳуқуқи озолиҳои инсонлар ҳамаи шароити фароҳам овард. Баъди иҷрои ин нақшаи аъён, баъди барҳам ӯҳдаи соҳи шурвай, ӯҷоди санади конунҳо ва бори ин амал қабули Конституцияи навар зарур буд. Зеро ки дар он марҳила маълум набуд, ки мо кадом роҳи рушди чомеа ва кадом шакли идораи давлатиро интихоб менамоем. Бинобар ин, бо роҳбарии Раиси Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон Комиссияи конституционӣ тасвир ёфт, ки лоиҳаи Конституцияи навар таҳия намуда ва 6 ноябри соли 1994 тавассути овоздиҳии умумихалқӣ Конституцияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул шуд. Тибқи Конституцияи эъморӣ давлати демократӣ, ҳуқуқбунёд, дунявӣ ва иҷтимоӣ ҳадафҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян гарид ва он чун шакли давлатдорӣ аз ҷониби чомеаи мутамаддини ҳаҷонӣ пазируфта шуд. Ин бонсгардида, ки Тоҷикистон ба чомеаи ҳаҷонӣ пайвандад ва дар арсаи байналмилалӣ онро эътироф намоянд.

Меъёриҳои муайяннамудани Конституцияи барои устувории вазири сиёсӣ иҷтимоӣ ва осонии мардум хизмат мекунад. Тавре маълум аст, соли 1991 Парлумони онвақта борҳо ба Конституцияи тағйирӣ иловаҳои ворид кард, ки ба манфиати ин ё он гурӯҳи сиёсӣ хизмат намуда, боиси барқароршавии Сарвари давлат гардида буд. Акун тағйирӣ иловаҳои ба Конституцияи кишвар тибқи моддаҳои 98, 99, 100-уми боби 10-уми он танҳо бо роҳи раъйпурсии умумихалқӣ сурат мегирад ва ағон аҳзоби сиёсӣ ё гурӯҳи оидлар бо роҳи зӯрӣ ва фишор ҳуқуқ надовранд, ки ба он тағйирӣ иловаҳои ворид намоянд.

Мақсиди асосии дар Конституция ҳуқуқи ва озолиҳои инсон ташкил медиҳад. 34 моддаи Конституция, яъне сеяки он ба ин мавзӯъ бахшида шудааст. Махсусан, пас аз тағйирӣ иловаҳои, ки аз 26 сентябри соли 1999 ва 22 июни соли 2003 тарҳи раъйпурсии умумихалқӣ ба Конституцияи ворид гашт, дар ин ҷанба онро тақдир дод ва пура сохт. Масъалаи забони миллий ва рамзҳои давлатӣ халқи худро ёфтанд. Конституцияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон муносибатҳои байни мақомоти марказии ҳокимиятро аз рӯйи принсипи таҷзияи он муайян кардааст.

Яке аз масъалаҳои муҳими давлатдорӣ интихоби институтҳои президентӣ буд. Дар Иҷлосияи XVI Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷойи идоракунӣ президентӣ тарзи парламентӣ интихоб гардида буд. Бинобар ин, ҳангоми таҳияи Конституцияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон бахшо зиёд гашта, ду лоиҳа таҳия шуд ва дар муҳокимаи гурӯҳи қорӣ ва Комиссияи конституционӣ аксарият «Конституцияи ҷумҳурии президентӣ»-ро тарафдорӣ карданд. Дар давоми 18 соли амали Конституцияи дурустӣ ва ба ҳолати кунунии ҷумҳурий мувофиқ будани ин роҳи исботи худро ёфт. Конституцияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон шакли идоракунӣ президентиро муқаррар намуд ва тибқи он Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Сарвари давлат ва ҳокимияти иҷроия (Ҳукумат) аст (моддаи 64). Президенти кишварро шаҳрвандони Тоҷикистон ба тарзи умумӣ, мустақим, баробар ва овоздиҳии интихоби интихоб менамоянд. Ба салоҳияти Президенти ҷумҳурий муайян намудани самтҳои асосии сиёсати дохилӣ ва хориҷӣ, таъсис ва барҳам додани вазоратҳо, таъин ва аз вазифаи озад намудани судҳои суди қарбӣ, суди ВМКБ, виллоятҳо ва шаҳри Душанбе, шахр, ноҳия, судҳои иқтисодӣ ва дигар вазоратҳои дохилӣ мешавад.

Боби ҳаштуми Конституцияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамаи вақт мушаххас буда, дар соҳаи конунгузорӣ ва қабули дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ чун сарчашма хизмат мекунад.

Маҳмудҷон ҒУЛОМОВ,
судии Судии виллояти Хатлон

• Ба пешвози Рӯзи милитсияи тоҷик

Ба эътиמודи халқ сазовор бояд шуд

-меғӯяд сардори шӯъбаи қорҳои дохилии шаҳри Истаравшан Ҷӯраҳон Кабиров

Дар остонаи шаҳри фарҳунди 20-умин солгарди Иҷлосияи XVI Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон милитсияи тоҷик 87-солагии таъсис-бонс ҳешро таҷдид менамояд.

Дар остонаи шаҳри фарҳунди 20-умин солгарди Иҷлосияи XVI Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон милитсияи тоҷик 87-солагии таъсис-бонс ҳешро таҷдид менамояд.

Тӯли ин мудлат шӯъбаи қорҳои дохилии шаҳри Истаравшан дар қорӣ таъминоти амниятӣ давлати миллати тоҷик қорҳои назаррасро анҷом додааст. Чун қитиби пуравроқи таърихи милитсияи ин шаҳро ӯварак мезанем, пешӣ назар симҳои собиқадорони он Бобо Содиков, Рауф Шарифов, Мӯминҷон Иброҳимов, Бобочон Аминов, Худойназар Долобеов, Абдулло Нӯсиратов, Хайит Носиров ва

даҳо дигарон ҷилватар мешаванд, ки бо қору пайкар, қасорату матонат вазифаи муқаддаси худро иҷро карданд. Дар тӯли 21 соли Истиқлолияти давлатии Тоҷикистон ҳизматчиёни милитсияи тоҷик дар барқароркунии соҳи конституционии кишвар саҳми босазо гузошта, дар мубориза бар зидди ҷиноятҳои ҷиноятқорӣ, ҳифзи тартиботи ҷамъиятӣ, тарбияи мардум дар руҳияи ватандӯстӣю ватанпарварӣ, сардоқат ба давлату миллат хизмати шоистаро ба ҷо оварданд.

Кормандони соҳа имрӯз номи Ҳамсафони ҳеш Мухаммадҷон Ҷумъаев, Мухаммадраҳим Эргашев, Қасназар Фармоқулов, Қутбулло Ашӯров, Бахтёр Фозиллов ва ҷанд тани дигарро боифтихор ба забон меоранд, ки дар адои хизмати содиқонаи худ ба Ватан қонашопро нисор карданд.

Имрӯз аз ҷумлаи кормандони ин соҳа Усмонов Баҳром, Умарқулов Илҳом, Ҳабибов Хусрав, Мӯминов Зоир, Қаваков Амонудло ва даҳо дигаронро метавон номбар кард, ки бо қорӣ шоиста ва қасорату матонатан дар қудудани гириҳи ҷиноятҳо ва муносибатҳои байнипарлумонии мамлакатҳои аъзои ИДМ бо ордени «Шараф», медали ҷашини «5-сола-

гии Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва бо Қарори Ассамблеяи байнипарлумонии ИДМ бо ордени «Содружество» сарфароз гардидааст. Аълоҷии милитсия ва маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

Ҷанде қабл Ҷӯраҳон Кабиров бо Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо медали «Ҷасорат» қадрдорӣ гарид.

-Сардори мо дар ҳақиқат инсонии қомил, донишманд, қордону ташкилотӣ, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники милитсия Мансур Махмудов.

Баробари ба вазифаи сарвари шӯъбаи таъмин шудан қорро аз воҳуриро мулоқотҳо бо мардуми оддӣ, сокинон деҳоту маҳаллаҳои шаҳр оғоз кард. Натичаи ба иннобатии фикри мулоҳизаҳои мардум бобати пешгирӣ ҷиноятҳо, қасуру матиниро, сартавларо масъулиятшинос ва дар баробари ин оддӣю ҳоксор мебошанд,- меғӯяд муовини сардор оид ба қор бо ҳайати шахсӣ подполковники

ДАСТГИРИИ УНВОНӢ ҚАДАМИ УСТУВОРЕСТ ДАР САМТИ ҶИФЗИ ИҶТИМОИИ АҶОЛӢ

(Идома аз сах. 1)

Бо ин мақсад ҷиҳати ҷорӣ намудани низоми нави таъин ва пардохти кӯмакпулии унвонии иҷтимоӣ ба оилаҳои камбизоат Ҳукумати ҷумҳурӣ аввалан масъалаи ба тариқи таҷрибавӣ амалӣ намудани онро дар ду минтақа- шаҳри Истаравшан ва ноҳияи Ёвон анҷом дода истодааст. Дар иртибот ба ин Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 октябри соли 2010 тахти №586 «Дар бораи ҷорӣ намудани низоми таҷрибавии дастгирии унвонии иҷтимоӣ дар шаҳри Истаравшан ва ноҳияи Ёвон» тасдиқ гардида, аз 1 январи соли 2011 то декабри соли 2012 ба таври таҷрибавӣ мавриди амал қарор дорад.

Бо назардошти муҳимияти таҳлили натиҷаҳои низоми таҷрибавӣ Маҷлиси намояндагон зарурати муҳокимаи парламентири оид ба ин мавзӯё баррасӣ намуда, роҳбарияти Вазорати меҳнат ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли, Вазорати молия ва дигар мақомоти дахлдорро ба муҳокимаи парламентири имрӯза даъват намуд.

РАИСКУНАНДА: Ҳоло суҳан барои гузориш ба раиси Ҷумҳурии Маҷлиси намояндагон Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои иҷтимоӣ, оила ва ҳифзи саломати Ҳайринисо Юсуфӣ дода мешавад.

Ҳайринисо ЮСУФИ: - Мухтарам Раискунанда ва ҳозирини гиромӣ!

«Дастӣ аҳли хоҷотро гирифтани ва ниёзи ранҷунону мустамандону дармондагонро баровардан аз фазоли сугудаву баргузидани миллати ғиромӣ мост, ки ин суннатро то имрӯз посдорӣ мекунад.

Сарпархви ин нахуҷо боз ҳам ҳамон фармудани машхури Одамушшароу Рӯдакит, ки мегӯяд: «Гар дастӣ ғитодае бигирӣ, мардӣ».

Фарҳанги ҳимоят бузургтарин фарҳанги миллии мост, ки ҳолиё Рохбарӣ давлатамонро сарпарӣ мекунамд ва тамоми ибтикорҳои неку дар ин ришта аз мубодират ва ифтитоҳҳои Чанобӣ Оли бархостааст.

Парламенти кишвар низ барои ҳифзи бечоратону бенавоён ва кулли қисмати ниёзманди ҷомеаи мо кунуноҳи сундмандро таҳия мекунамд ва далали рушани ин нукта дар муҳокимаи имрӯза мавриди таҳқиқ қарор гирифтани масоили дастгирии аҳли ниёз ва роҳҳои соодаю босамари кӯмакпулиҳоро.

Ҷумҳурии Тоҷикистон, тибқи Сарқонунӣ худ, давлатӣ иҷтимоӣ эълон гаштааст ва ҳаман шоҳаҳои ҳокимияти давлатӣ барои таъини намулдани ин вазифаи оӣ ва метёри инсонидонаи талбирҳои мушаххасро ба анҷом расонида истодаанд. Яке аз ҷунин талбирҳои расонидани кӯмаки унвонии иҷтимоӣ ба шаҳрвандони камбизоат махсус мешавад. Халаф аз ҷорӣ намудани низоми нави пардохти кӯмакҳои унвонии иҷтимоӣ бехтар ва шаффоф намулдани пардохти ин кӯмакпулиҳо ба оилаҳои камбизоат, сахлу содда намулдани ҳуҷҷатгузори ва тарзи муайяннамойии оилаҳои эҳтиёҷманд аз ҷониби мақомоти дахлдор ва дар маҷмӯъ, хоҳиш бахшидан ба сатҳи камбизоатӣ дар ҷумҳурӣ мебошад.

Бо мақсади дастрасии табақаи ниёзманди аҳоли ба имтиёзо, паст намулдани сатҳи камбизоатӣ зарурӣ таҳия ва таътиқи механизми нави дастгирии унвонии иҷтимоӣ ба миён омад.

Қадами нахустин дар ин ҷода хангоми таҳия ва қабул намулдани Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 декабри соли 2001 тахти №585 «Дар бораи пардохти кӯмакпулӣ ба оилаҳои камбизоате, ки кӯдаконашон дар мактабҳои маълумоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳсил менамоянд», гузошта шуд.

Мақсад аз таъини кӯмакпулӣ ба хонандагон, ки аз оилаҳои камбизоат дар мактаб таҳсил менамоянд, аз он иборат аст, ки ба гирифтани кӯмакпулӣ волидайн ашён зарури талбирҳои харидорӣ намуда, маълумоти фарзандонашонро сайқал диҳанд. Маълумоти омӯрӣ шаҳодат медиҳанд, ки пас аз қабули санади маъмурӣ тельдои хонандагон, ки аз мактаб дур монда буданд, дар маҷмӯъ кам шуда, иштироки ғайлонон онҳо ба машғулиятҳои таъмин гардид.

Қадами навабтӣ унвонӣ гардонидани имтиёзо қабули Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 4 февралӣ соли 2004 тахти №42 «Дар ҳусуси тасдиқи Низоминома дар бораи таъин ва пардохти

ҷубронпулӣ ба оилаҳои камбизоат барои ғӯшонидани хароҷоти истифодаи қувваи барқ ва гази табиӣ» буд. Баъдан механизми мавҷударо тақмил дода, дар ин раванд ду Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 майи соли 2007 тахти №244 «Дар бораи кӯмакпулӣ ба оилаҳои камбизоат, ки кӯдаконашон дар мактабҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳсил менамоянд» ва аз 1 августӣ соли 2008, тахти №379 «Дар бораи тақвияти кӯмакрасонии иҷтимоӣ ба оилаҳо ва шаҳрвандони камбизоат» қабул карда шуд.

Таҳлилии маълумот оид ба дастгирии оилаҳои камбизоат вобаста ба пардохти истифодаи қувваи барқ ва гази табиӣ ва кӯмакпулӣ ба хонандагонӣ ниёзманди нишон медиҳад, ки нақши механизми мавҷуда дар паст намулдани сатҳи камбизоатӣ назаррас мебошад, лекин андозаи кӯмакпулиҳо нокифоя аст ва на ҳамеша ба бехудӣ ҷиддии шароити моддио молиявии оилаҳо мусоидат мекунамд. Масалан, соли 2009 ба 241 ҳазор оила ва шаҳрвандони камбизоат ҷубронпулӣ барои истифодаи қувваи барқ ва гази табиӣ, ба 23810 (бисту се ҳазору ҳаштасду даҳ) хонандагон оилаҳои камбизоат кӯмакпулӣ муқаррар гардида буд, ки ҳисоби маблағи миёнаи он 184 сомониро ташкил мекард.

Ғайр аз ин, бинобар сабаби дар бисёр шаҳру ноҳияҳо набулдани гази табиӣ ё дар моҳое, ки ба интиқоли барқ маҳдудият (лимит) ҷорӣ карда мешавад, оилаҳои камбизоат наметавонанд ин маблағҳоро барои хариди дигар намунаи сӯзишвории гармидиҳанда сарф намоянд.

Аз ин рӯ, баъди таҳлилии вазъии ҷорӣ қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 августӣ соли 2008 тахти №379 «Дар бораи тақвияти кӯмакрасонии иҷтимоӣ ба оилаҳо ва шаҳрвандони камбизоат» ва аз 2 майи соли 2007 тахти №244 «Дар бораи кӯмакпулӣ ба оилаҳои камбизоат, ки кӯдаконашон дар мактабҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳсил менамоянд», низоми нави пешниҳод намулдани дастгирии унвонии иҷтимоӣ ба оилаҳои камбизоат таҳия ва бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 октябри соли 2010 тахти №586 «Дар бораи ҷорӣ намудани низоми таҷрибавии дастгирии унвонии иҷтимоӣ дар шаҳри Истаравшан ва ноҳияи Ёвон» тасдиқ гардида. Низоми нав дар шаҳри Истаравшани вилояти Сугд ва ноҳияи Ёвони вилояти Хатлон аз 1 январи соли 2011 ба таври таҷрибавӣ таътиқ шуд.

Тазакурр бояд дод, ки барои дастгирии оилаҳои камбизоат дар Бучети давлатӣ ҷубронпулӣ 2012 ҷиҳати пардохти ҷубронпулиҳо барои истифодаи қувваи барқ ва гази табиӣ 36 миллион сомонӣ, барои пардохти кӯмакпулӣ ба оилаҳои камбизоат, ки кӯдаконашон дар мактабҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳсил менамоянд, 11 миллион сомонӣ маблағ пешбинӣ шудааст. Дар ин раванд дар соли 2012 барои шаҳри Истаравшан ва ноҳияи Ёвон 4149820 (чор миллиону яксаду чилу нух ҳазору ҳаштасду бист) сомонӣ маблағ муқаррар гардидааст.

Аҳолии ноҳияи Ёвон ба ҳолати 20 октябри соли ҷорӣ 185527 (яксад ҳаштолу панҷ ҳазору панҷасду бисту ҳафт) нафар ё худ 24824 (бисту чор ҳазору ҳаштасду бисту чор) оиларо ташкил дода, 7900 оила бо аризаи худ ба Раёсати Агентии давлатии ҳифзи иҷтимоӣ, шугли аҳоли ва муҳоҷирати ноҳияи Ёвон муроҷиат намулданд ва ба 6265 оила кӯмаки унвонии иҷтимоӣ таъин карда шуда, дар ин давра ба оилаҳои камбизоат 1630200 (як миллиону шашасду сӣ ҳазору дусад) сомонӣ кӯмакпулӣ пардохт карда шудааст.

Тельдои аҳолии шаҳри Истаравшан 231751 нафар (дусад сиву як ҳазору ҳафтасду панҷову як) ва ё худ 43062 (чилу се ҳазору шасту ду) оиларо ташкил медиҳад, ки аз ин 10006 (дах ҳазору шаш) оила барои аз кӯмаки унвонии иҷтимоӣ бархӯрдор шудан бо ариза ба Раёсати Агентии давлатии ҳифзи иҷтимоӣ, шугли аҳоли ва муҳоҷирати шаҳри Истаравшан муроҷиат намулданд. Пас аз ворид намулдани маълумотномаи пешниҳодшудаи шаҳрвандон дар барномаи компютер 3678 оила ҳукуки гирифтани кӯмаки унвонии иҷтимоиро пайдо карданд.

То 20 октябри соли ҷорӣ ба оилаҳои камбизоатӣ шаҳри Истаравшан 1205000 (як миллиону дусаду панҷ ҳазор) сомонӣ кӯмакпулӣ пардохт карда шудааст. Дар маҷмӯъ, ба оилаҳои камбизоатӣ шаҳру ноҳияи таҷрибавӣ қариб 3 миллион сомонӣ маблағ пардохт карда шудааст.

Ҳозирини гиромӣ!

Албатта, ҳар як таҷриба чанбаҳои ғуноғуни ҳудро дорост. Бинобар ин, то баргузори муҳокимаи парламентири имрӯза, ба ғайр

аз гузаронидани таҳлилии қонунгузори амалкунанда ва омӯзиши ҳисоботи Вазорати меҳнат ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли, бо сӯпориши Раиси Маҷлиси намояндагон Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Шукӯров ду ғуруҳи қорӣ аз шумори вақилоно ва мушовирони ҷумита ба шаҳру ноҳияи таҷрибавии зикршуда аз 15 то 18 октябри соли ҷорӣ сафарбар шуданд.

Таҳлилии татбиқи низоми нави кӯмакҳои унвонии иҷтимоӣ дар шаҳри Истаравшан ва ноҳияи Ёвон нишон дод, ки нисбат ба системаи мавҷудани кӯмакҳои иҷтимоӣ барои оилаҳои камбизоат (ҷубронпулӣ истифодаи қувваи барқ ва гази табиӣ, кӯмакпулӣ ба хонандагон аз оилаҳои камбизоат) бо шаффофияти худ, содда ва осон намулдани расонидани кӯмакҳои иҷтимоӣ ба табақаи ниёзманди аҳоли, ки ба дастгирии иҷтимоӣ давлат эҳтиёҷманданд, бартариҳо дорад. Бинобар он, тавре дар боло зикр кардем, бо назардошти ислоҳи камбудиҳои ошкоршуда, таҷрибаи маъмур дар ҳафт шаҳру ноҳияи дигари ҷумҳурӣ низ роҳандозӣ хоҳад шуд.

Дар шаҳри Истаравшан ва ноҳияи Ёвон вобаста ба қорҳои интилоотино тарғиботӣ дар ҳар ҷомоати шаҳраку дельдо лавҳаю овеза ва ғӯшаҳои фаҳмондалиҳӣ бо насби мавсарра, навиштаҷот ва наشري махсус дар маҷаллаҳои шаҳриву ноҳиявӣ ҷойгир карда, тарғиб таъин ва пардохти кӯмаки унвонии иҷтимоӣ барои оилаҳо ва шаҳрвандони камбизоат тавассути воситаҳои ахбори омма ба аҳоли фаҳмонда дода шуда бошад ҳам, дар асл қисми зиёди аҳолии камбизоатӣ шаҳру ноҳияи таҷрибавӣ аз ин қор бекабаранд.

Ғарнаде микдоран андозаи пардохтшудаи кӯмаки унвонии иҷтимоӣ аз андозаи ҷубронпулиҳон пештара зиёд аст, шумораи оилаҳои камбизоатӣ бо ин намунаи кӯмақ фарогирӣта нисбатан кам мебошад. Аз ин лиҳоз, дар шаҳру ноҳияҳои таҷрибавии зикршуда на хама аз моҳияту аҳияти низоми нав отаҳин қомил доранд.

Дар тартиби таъин ва пардохти кӯмаки унвонии иҷтимоӣ барои оилаҳо ва шаҳрвандони камбизоат ба ғайр аз баҳолиҳии нишондохнон ғуноғуни шароити зисти оила ва шаҳрвандони алоҳида, аз ҷумла даромдаҳо ва хароҷоти пулӣ, молу мулк ва мансубиҳои молу мулкӣ ҳар як аъзои оила, вазъии зиндагии оилавӣ бояд ба инобат гирифта шавад, зеро таҳлилии вазъии зиндагии шаҳсоии аризапешниҳоднамуда ва ба ғӯйҳат шомилнашуда нишон дод, ки онҳо асосан аз ҷумлаи шаҳсоии яқваву танҳо, оилаҳои бесаробон ва ё дорони зиёда аз ду нафар маъбодони ғуруҳи дуом мебошанд.

Бинобар ин, ба Вазорати меҳнат ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамоем, ки:

1. То қорӣ намулдани низоми нави пардохти кӯмаки унвонии иҷтимоӣ дар дигар шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ методикаи ва индикаторҳои муайян намулдани оилаҳои камбизоат аз нав дида баромада шавад.

2. Қорӣ тарғиботино ташвиқотӣ дар самти фаҳмондалиҳии моҳияти пардохти кӯмаки унвонии иҷтимоӣ, тартиби таъин ва пардохти он дар байни аҳоли, махсусан дар дехот пузрӯз карда шавад.

Бовар дорам, ки ҷорабинии имрӯза ба ҳалли масъалаи муҳокимаи парламентири кӯмаки амалӣ менамояд.

РАИСКУНАНДА: Ҳоло суҳан ба вазирӣ меҳнат ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон Махмадамин Махмадаминов дода мешавад.

Махмадамин МАХМАДАМИНОВ: Мухтарам Раискунанда ва ҳозирини гиромӣ! Президентӣ мамлакат, Чанобӣ Оӣ мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ҳамасола дар Паёми худ ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои бехтар кардани некуаҳволии халқ ва паст намулдани сатҳи камбизоатӣ, таъини қафо-

Вобаста ба ин, бо назардошти вазъии иҷтимоии иқтисодии кишвар, дар партави сиёсати иҷтимоии пешгирӣта Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон феълан Вазорати меҳнат ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли дар ҳама ҷабҳаҳои фаъолият ислоҳоти куллиро роҳандозӣ намулдааст.

Тибқи маълумоти Агентии оморӣ назди Президентӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон, нишондиҳандаҳои микдорӣ сатҳи зиндагии аҳолии ҷумҳурӣ дар ҷунин ҳолат қарор дорад: индекси нарҳҳои истеъмолӣ дар моҳи августӣ соли 2012-ум 101,3 фоз, аз ҷумла ба молҳои озуқа -101,9 фоз, ба молҳои ғайроғзуқа -100,3 фоз ва ба хизматрасонии пулакӣ ба аҳоли -100,6 фозро ташкил додааст.

Дар моҳҳои январ- августӣ соли равон муносибати миёнаи номинилии қормандони соҳаҳои иқтисодӣти ҷумҳурӣ 52018 сомониро ташкил дода, нисбат ба ҳамина давран соли 2011-ум 23,1 фозӣ афзудааст.

Тибқи нишондиҳандаҳои ҳисоботи оморӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳолати 1 июли соли 2012 тельдои умумии нафақагирон, 593237 нафарро ташкил медиҳад, ки нисбат ба ҳамина давран соли гузашта 9131 нафар зиёд гардидааст. Андозаи миёнаи нафақа дар ҷумҳурӣ 153,3 сомониро ташкил дода, нисбат ба ҳамина давран соли гузашта 24,99 сомонӣ афзудааст.

Тули ин мудлат сатҳи сифати қор дар муассисаҳои хизматрасонии иҷтимоии соҳа тақвият ёфта, танҳо давоми соли ҷорӣ аз ҷониби ин муассисаҳо ба 24 ҳазор 80 нафар пиросонили яқваву танҳо, маъбодону ятимон ва соибқадорони ҷангу меҳнат зинҳатҳои ғуноғуни иҷтимоӣ расонида шудаанд.

Тавре ки маълум аст, дар баробари ислоҳоти низоми музди меҳнат, нафақа, хизматрасонии иҷтимоӣ, бозори меҳнат ва шугли аҳоли масъалаи тақдиди системаи имтиёзо ва пардохти кӯмакпулиҳо яке аз барномаҳои муҳими вазорат махсус мебошад.

Дар иртибот ба талбирҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба паст кардани сатҳи камбизоатӣ, инчунин бо назардошти талаботи давран гузаршн ба истиқоли камбизоатӣ дар ҷунин шару шароити зиндагии мардум ва дигар омилҳои иҷтимоии иқтисодӣи ислоҳоти низоми кӯмакҳои иҷтимоӣ хануъ аз соли 2000-ум оғоз гардид. Ин бунд, ки дар марҳилаи аввали таътиқи Матрираси Стратегияи паст кардани сатҳи камбизоатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аз соли 2001 инҷониб механизми таъин ва пардохти кӯмакпулӣ барои оилаҳои камбизоатӣ кӯдаконашон дар мактабҳои таҳсилоти умумӣ тасхилшуда ва аз соли 2004 бошад, ҷубронпулӣ ба оилаҳои камбизоат барои ғӯшонидани хароҷоти истифодаи қувваи барқ ва гази табиӣ ҷорӣ гардид.

Таҷрибаи таъини пардохти ҷубронпулӣ ба оилаҳои камбизоат барои истифодаи қувваи барқ ва гази табиӣ ва кӯмакпулӣ ба хонандагонӣ ниёзманди нишон дод, ки механизми ҷоршуда барои дастгирии иҷтимоии оилаҳои камбизоатӣ як андоза мусоидат намулдааст.

Бо вучудӣ ин, тағйироти босуръати иҷтимоии иқтисодӣ дар ҷумҳурӣ ва омӯзишу табодули

таҷрибаи давлатҳои мутаракки аҳамияту зарурати тақмили низоми маъмурро рӯйи қор овард. Бахусус тағйирӣ сарҷашмаи даромдаҳои аҳоли ва пайдоиши омилҳои нави камбизоатӣ моро водор намулд, ки ба таҳия ва омӯзиши усули нисбатан нави он шурӯъ намоём. Бояд иқдор шуд, ки барои амалӣ намулдани ин иқдом Барномаи Комиссияи Иттиҳоди Аврупо – шарҳоти техникаи таътиқи Матрираси он заминаи мусоид фароҳам овард.

Зимни он усули нави таъин ва пардохти кӯмакҳои унвонии иҷтимоӣ таҳия гардида, бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 октябри соли 2010 тахти №586 тасдиқ гардид. Дар асоси Қарори маъмурӣ Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон сарҷашмаи маблағгузори ҳар ду кӯмакпулиҳо - барои мактаббачаҳо ва барои истифодаи барқу газ муттаҳид карда, механизми нави он бо шарҳоти ва индикаторҳои нави муайянқунандаи сатҳи камбизоатӣ дар ду ноҳияи таҷрибавӣ - шаҳри Истаравшани вилояти Сугд ва ноҳияи Ёвони вилояти Хатлон аз 1 январи соли 2011 мавриди омӯзиш қарор дода шуд. Зарур аст зикр намоём, ки интиқоли шаҳри Истаравшани вилояти Сугд ва ноҳияи Ёвони вилояти Хатлон барои омӯзиши ин усули нави қор ба мавқеи ҷуғрофӣ, ғуноғуни шароити зисти сокинони оило вобаста мебошад.

Таҷрибаи омӯзиши механизми нави дар ин ноҳияҳои пилотӣ таъини соли 2011 ва нух моҳи соли ҷорӣ нишон дод, ки усули нави таъини ва пардохти кӯмакпулӣ иҷтимоии унвонӣ аз ҷунин бартариҳо бархӯрдор аст:

1. Афзалиятӣ асосии механизми нави дар он аст, ки баҳогузори эҳтиёҷотино оила бо истифодаи индикаторҳои молу мулкҳои оила асос ёфта, метёриҳои байналмиллаҳои баҳолиҳии некуаҳволии оила-даромдаи пулино молӣ, амвол ва дар баробари ин омилҳои камбизоати оила (маъбод, бесаробон, тельдои фарзандони нобилоти оила) пешбинӣ шудааст, ки дар ҷумҳурӣ усули нисбатан нави қорбарӣ дар ин соҳа мебошад. Бо механизми қаблӣ индикаторҳои муайянқунандаи сарҷашмаи даромдаи оила пураа пешбини нагардида буданд, ки дар ақсар мавридҳо қорӣ комиссияҳои дахлдорони маҳаллӣ душвор ва боиси норозигии аҳоли мегардид. Тавре зикр шуд, механизми нави бошад, зиёда аз 10 индикатори муайянқунандаи сарҷашмаи даромдаи оила ва як қорӣ омилҳои бевосита тасхирқунанда ба вазъии иҷтимоии оилаҳоро муайян намулдааст, ки воқеияти баҳолиҳии вазъи оилаҳоро як андоза таъмин менамояд.

2. Бо механизми қаблӣ барои таъини кӯмакпулӣ шаҳрвандонро зарур буд, ки зиёда аз 10 номгӯйи ҳуҷҷатҳои тасдиққунанда аз мақомоти ғуноғуни дастрас ва пешинҳод намоён, ки дар бисёр мавридҳо, бахусус дар ноҳияҳои қуҳистон ва дехаҳои дурдаст, ҳаҷми кӯмакпулини таъиншуда хароҷоти шаҳрвандонро барои ҷамъовари нишондиҳандаҳои умумии сатҳи зиндагии оилашон бартарӣ дода мешавад.

3. Бо механизми нави қоркардӣ маълумоти даромдаҳои оилаҳо тавассути барномаи электронӣ бо истифодаи системаи баъли ва формулаи алгоритмӣ ба роҳ монда шудааст, ки ин омил шаффофият ва даҳолатаи таъини қаблӣ қорро дорд ва таъини кӯмакпулӣ қомилан таъин менамояд. Ҷи қормандони сатҳи ҷомоатҳои қорӣ қормандони маъсули соҳотри вазорат дар маҳал ба раванди муайянқунони ниёзманди оилаҳо таъсир расонида наметавонанд.

4. Бартариати дигари ин механизми нави дар он аст, ки андозаи кӯмакпулӣ ба оилаҳои камбизоат нисбат ба механизми қаблӣ ду маротиба афзоиш ёфт ва табиқат, ки дар ин маврид дастгирии модди оилаҳои камбизоат нисбатан

тақвият меёбад. Мисол, дар асоси механизми нави дар давран гузаршн ба оилаҳои камбизоатӣ шаҳри Истаравшан ба маблағи 1 млн. 978 ҳазору 200 сомонӣ кӯмакпулӣ пардохт гардидааст, ки ин нисбати соли 2010 ба андозаи 675 ҳазору 719 сомонӣ ё худ 51 фоз зиёд мебошад. Ҳамина ғуна тули ин мудлат дар ноҳияи Ёвон, тибқи механизми нави, ба оилаҳои камбизоатӣ ба маблағи 1 млн. 823 ҳазору 673 сомонӣ кӯмакпулӣ пардохт гардидааст, ки нисбат ба давран қаблӣ 2,6 маротиба бештар аст.

Пардохти кӯмакпулӣ ба оилаҳои камбизоат, ки ҳукуки гирифтани кӯмаки унвонии иҷтимоиро дар ноҳияҳои таҷрибавӣ пайдо кардаанд, ҳар сомоҳа ба андозаи 100 сомонӣ ва дар як сол ба андозаи 400 сомонӣ тавассути нуктаҳои БДАТ «Амонатбанк» ба суратҳисоби шахсии онҳо пардохт карда мешавад.

Дар нух моҳи соли равон дар ҳар шаҳр ва ноҳияи пилотӣ 17906 оила барои гирифтани кӯмакпулӣ муроҷиат намулданд, ки 9943 нафари онҳо аз пардохти кӯмаки унвонии иҷтимоӣ бархӯрдор гардидаанд. Аз ин тельдо дар шаҳри Истаравшан ба 3 678 оила ба маблағи 1 млн. 469 ҳазору 800 сомонӣ ва дар ноҳияи Ёвон ба 6 265 оила ба маблағи 1 млн. 630 ҳазору 200 сомонӣ кӯмакпулини унвонии иҷтимоӣ таъин ва пардохт шуд.

Дар маҷмӯъ, тибқи механизми нави кӯмакҳои унвонии иҷтимоӣ дар давран таътиқи он ба ҳисоби миёна дар шаҳри Истаравшан 10 фозии оилаҳо (аз тельдои умумии 43000 оила) ва дар ноҳияи Ёвон бошад 22 фозии оилаҳо (аз тельдои умумии 24824 оила) ва дар маҷмӯъ дар ҳар ду ноҳия 16 фозии оилаҳо аз шумораи умумӣ аз ин кӯмакпулӣ бархӯрдор шудаанд.

Соли 2011 барои гирифтани кӯмакпулӣ дар шаҳр ва ноҳияи таҷрибавӣ 19 586 нафар шаҳрвандон муроҷиат намулданд, ки 10 265 нафари онҳо аз пардохти кӯмаки унвонии иҷтимоӣ бархӯрдор гардидаанд. Аз ин тельдо дар шаҳри Истаравшан ба 3 445 нафар ба маблағи 1 млн. 978 ҳазору 200 сомонӣ ва дар ноҳияи Ёвон ба 4 820 нафар ба андозаи 1 млн. 823 ҳазору 673 сомонӣ кӯмакпулини унвонии иҷтимоӣ таъин ва пардохт гардид.

Бо дархости вазорат ва мувофиқаи Бонки Умумиҷаҳонӣ дар марҳилаи навабтӣ зарурати ба тариқи таҷрибавӣ гузаронидани механизми нави пардохти боз дар ҳафт шаҳру ноҳияи ҷумҳурӣ ба миён омад.

Бинобар ин, алҳол вазорат лоиҳаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи идоман таътиқи низоми таҷрибавии кӯмаки унвонии иҷтимоӣ барои оилаҳо ва шаҳрвандони камбизоат»-ро таҳия намуда, дар мувофиқа бо вазорату идораҳои дахлдор ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод намулд.

Дар баробари ба тасвир расонидани қарори маъмур аз 1 январи соли 2013 то 31 декабри соли 2014 низоми таҷрибавии кӯмакҳои унвонии иҷтимоӣ дар шаҳри Хучанд ва ноҳияи Айнии вилояти Сугд, шаҳраҳои Қўрғонтеппа, Норак ва ноҳияи Фарҳори вилояти Хатлон, ноҳияи Шўғнони ВМКБ, ноҳияҳои Ҳисор ва Ғайзобод қорӣ карда, муҳлати амалӣ қарор Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 октябри соли 2010 тахти №586 «Дар бораи ҷорӣ намудани низоми таҷрибавии дастгирии унвонии иҷтимоӣ дар шаҳри Истаравшан ва ноҳияи Ёвон» то 31 декабри соли 2014 тамдид карда мешавад.

Бо пешниҳоди вазорат хангоми пардохти кӯмакҳои иҷтимоии унвонӣ тибқи моддаи 29 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҳифзи иҷтимоии маъбодони» ба оилаҳо, ки дар ҳайати худ ду ва ё зиёда маъбод доранд, инчунин ба падад ё модари танҳои маъбод, ки қудди маъбодро тарбия мекунамд, хангоми муайян намулдани маҷмӯъи нишондиҳандаҳои умумии сатҳи зиндагии оилашон бартарӣ дода мешавад.

Ҳамчунин таҷрибаи таътиқи механизми нави кӯмакҳои иҷтимоии унвонӣ такозо дорад, ки ба шаҳрвандони яқваву танҳои қуҳансол, ки дар шароити душвори зиндагии қорро доранд, барои гирифтани кӯмаки унвонии иҷтимоӣ тарғибот дода шавад. Ин масъала низ дар таҳрири нави тартиби таъини кӯмакҳо ба инобат гирифта шудааст.

Айни замон ҷиҳати таътиқи низоми нави кӯмаки унвонии иҷтимоӣ дар ҳафт шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ аз ҷониб вазорат ҳамаҷо-ниба омодад таҳия шудааст. Аз ҷумла тибқи нақшаи хариди Лоиҳаи кӯмаки фарвӣ ба соҳан иҷтимоии назди Дастгоҳи Ҷирояни Президентӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон барои пузрӯз намулдани неруи вазорат ва мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ дар маҳалоҳо 85 маҷмӯъ таҳқиқоти дафтраи қорӣ. 85 муҳаррири барқидиҳанда, 85 компютер, 30 ноутбук, барномаҳои муосири компютери ва дигар таҷҳизоти техникаӣ (факс, принтер, ска-

нер ва ғайра) харидорӣ шудааст, ки рӯзҳои наздик дастраси 32 раёсат ва шӯъбаҳои маҳаллии Агентии давлатии ҳифзи иҷтимоӣ, шугли аҳоли ва муҳоҷират ва 53 ҷомоати шаҳрақ ва дехоти ҷумҳурӣ хоҳад шуд.

